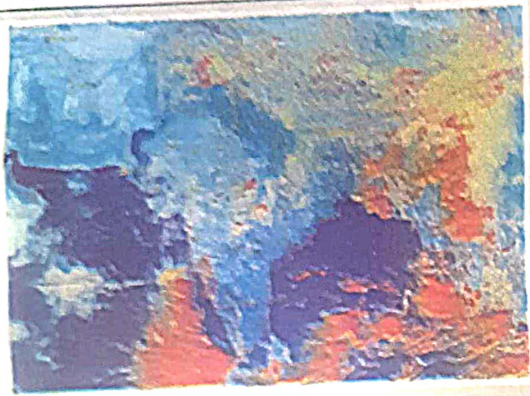

हवामान

* अंश सेल्सिअसमध्ये

उपग्रह इनसॅट ३ 'अ' चे छायाचित्र.
तारीख ५ सप्टेंबर २०२२

शहर	उष्ण	परवा		
तापमान*	वातावरण	तापमान*	वातावरण	
मुम्बई	३४.०/२३.०	दागळ	३४.०/२३.०	दागळ
कोल्हापूर	३४.०/२३.०	दागळ	३३.०/२३.०	दागळ
अमरावती	२९.०/२२.०	हलका पाऊस	२९.०/२३.०	पाऊस
अकोला	२९.०/२२.०	हलका पाऊस	२९.०/२३.०	पाऊस
लम्पानवाड	३४.०/२२.०	हलका पाऊस	३३.०/२२.०	हलका पाऊस
बोडगा	३२.०/२५.०	हलका पाऊस	३३.०/२६.०	हलका पाऊस
बुंदे	३२.०/२६.०	हलका पाऊस	३०.०/२५.०	हलका पाऊस
मुम्बई	३१.०/२६.०	दागळ	३१.०/२५.०	दागळ
कोल्हापूर	३१.०/२३.०	दागळ	३०.०/२२.०	दागळ
नागपूर	३१.०/२५.०	दागळ	३०.०/२५.०	दागळ
लखनू	३३.०/२३.०	दागळ	३२.०/२३.०	दागळ
बोड	३४.०/२५.०	दागळ	३४.०/२५.०	दागळ
बलराम	२९.०/२३.०	दागळ	२९.०/२४.०	दागळ
रायपूर	३४.०/२५.०	दागळ	३३.०/२५.०	दागळ
बलराम	३५.०/२५.०	दागळ	३४.०/२४.०	दागळ
पुणे	३३.०/२४.०	दागळ	३२.०/२४.०	दागळ
सातारा	३१.०/२३.०	दागळ	३१.०/२३.०	दागळ
कोल्हापूर	३२.०/२३.०	दागळ	३१.०/२३.०	दागळ
केरुळ	३२.०/२५.०	दागळ	३१.०/२५.०	दागळ
नांदेड	३४.०/२३.०	दागळ	३३.०/२३.०	दागळ
नांदेड	३५.०/२५.०	दागळ	३४.०/२५.०	दागळ

पीक सल्ला

वाढीची अवस्थेतील हळद पिकविस लागवडीनंतर तीन महिन्यांनी नत्र खताची दुसरी मात्रा ८५० ग्रॅम युरिया प्रति गुंठा प्रमाणे घ्यावी. खते हळदीच्या ओळीलागत चर घेऊन त्यात टाकून भातीने झाकून घ्यावी. पिकविस भर घ्यावी.

कृषी सल्ला

रब्बी हंगामाकरिता राखून ठेवलेल्या क्षेत्रात, बंदिस्त वापऱ्यांचा अवलंब करून प्रभावी मूलस्थानी जलसंधारण साधता येते. यासाठी पेरणीपूर्व मशागतीनंतर, सरीच्या नांगराने, उतारानुसार सहा ते १० मीटर लांबीचे, चौकोनी अथवा चौरस वाफे तयार करावेत. वाफ्याची उंची ३० सें. मी.पर्यंत ठेवण्यात यावी.

शेळ्या, मेंढ्यांतील 'फलशिंग' फायदेशीर

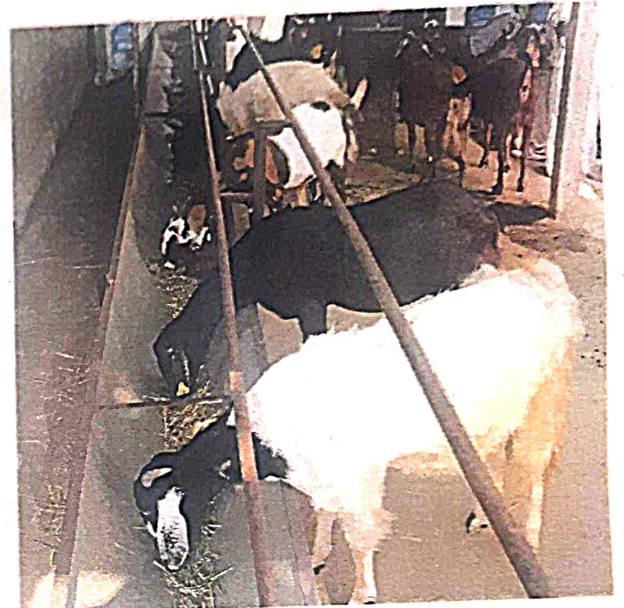
डॉ. प्रफुल्लकुमार पाटील,
डॉ. मत्स्यगंधा पाटील

प्रजनन हंगामात जास्तीची ऊर्जा आणि पोषणतत्त्वे पुरवठा करण्याच्या प्रक्रियेस 'फलशिंग' असे म्हणतात. व्यालेल्या शेळ्या, मेंढ्यांचा माजावर येण्याचा काळ सुरू होण्याआधी २ ते ३ आठवडे आधी आणि दोन आठवड्यांनंतर त्यांना जास्तीची ऊर्जा आणि इतर पोषणतत्त्वे पुरवठा करावा.

शेळी, मेंढीपालक जास्तीत जास्त पिले कशी जन्मतील, त्यांची वाढ जलद होऊन विक्रीसाठी लवकर कसे उपलब्ध होतील या प्रयत्नात असतात. शेळी, मेंढीपालनातील नफा ठरवणारा महत्वाचा घटक म्हणजे पिले जन्मण्याचा दर.

शेळ्या, मेंढ्या ज्यावेळी वितात, त्यावेळी त्यांची भूक कमी असते आणि कासेतील दूध उत्पादन सुरू असते. अशावेळी कमी झालेल्या आहारातून शरीराची पोषणतत्त्वांची गरज पूर्ण होत नाही. त्यामुळे शेळ्या, मेंढ्या वेळेवर माजावर येत नाहीत, गर्भधारणा होत नाही. यामुळे शेळी, मेंढीपालकांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान होते. अशावेळी बऱ्याचशा शेळ्या अशक्त दिसतात. म्हणून व्यालेल्या शेळ्या, मेंढ्यांचा माजावर येण्याचा काळ सुरू होण्याआधी २ ते ३ आठवडे आधी आणि दोन आठवड्यांनंतर त्यांना जास्तीची ऊर्जा व इतर पोषणतत्त्वे पुरवठा केल्यास जास्तीत जास्त शेळ्या माजावर येतात, स्त्रिबीज सुटण्याचे प्रमाण वाढून जास्तीची पिले जन्मण्याचे प्रमाण वाढते. प्रजनन हंगामात जास्तीची ऊर्जा व पोषणतत्त्वे पुरवठा करण्याच्या प्रक्रियेस 'फलशिंग' असे म्हणतात.

- फलशिंगचा खऱ्या अर्थाने उपयोग प्रौढावस्थेतील शेळ्या, मेंढ्यांमध्ये होतो. ज्या शेळ्यांचा शरीर अवस्था दर जास्त आहे, त्यामध्ये फलशिंगचा फायदा होत नाही. तसेच एकदम अशक्त शेळ्यात परिणाम दिसण्यास वेळ लागतो. ज्या शेळ्यांचा आहार नेहमी चांगला असतो, त्यामध्ये शक्यतो फलशिंगची गरज पडत नाही.
- फलशिंगमध्ये शेळ्या, मेंढ्यांना उत्तम प्रतीचे 'हे', ताजा चारा किंवा भरड धान्य हे प्रजनन हंगामाच्या दोन

गामण शेळ्यांना पुरेसा चारा आणि खाद्य मिश्रण द्यावे.

'फलशिंग'चे फायदे

- स्त्रीबीज सुटण्याचे प्रमाण वाढते.
- गर्भधारणेचे प्रमाण वाढते.
- गर्भ गर्भाशयात स्थिर होण्याच्या प्रमाणात वाढ होते.
- शेळ्या, मेंढ्यांचे माजावर येण्याचे प्रमाण वाढते.
- शेळ्या, मेंढ्यांमध्ये १० ते २० टक्के पिले जन्मण्याचा दर वाढतो.
- शेळ्यांचा शरीर अवस्था दर (बॉडी कंडिशन स्कोअर) सुधारतो.

आठवडे आधी आणि दोन ते चार आठवडे नंतर देतात. परंतु फलशिंगची प्रक्रिया ३ ते ४ आठवडे आधी सुरू केल्यास जास्तीचा फायदा होण्यास मदत होते.

- फलशिंग दरम्यान ऊर्जेचा पुरवठा करण्यासाठी दररोज २५० ते ४५० ग्रॅम भरडधान्य शेळ्या, मेंढ्यांच्या आहारात वापर करतात. अपचन टाळण्यासाठी धान्याचा आहारात समावेश हळूहळू करावा. हे जास्तीचे धान्य, पशुखाद्य देताना सर्व शेळ्या, मेंढ्यांना ते योग्य प्रमाणात मिळेल याची काळजी घ्यावी. एखाद्या शेळीला विनाकारण जास्तीचे धान्य दिले जाणार नाही याची काळजी घ्यावी, अन्यथा काही शेळ्यांना धान्य योग्य प्रमाणात मिळणार नाही.
- फलशिंग सुरू करण्याआधी ज्या शेळ्यांचा प्रजनन हंगाम सुरू होणार

आहे आणि शरीर अवस्था दर ३ ते ३.५ पर्यंत आहे, अशा शेळ्या-मेंढ्यांची फलशिंगसाठी निवड करावी.

- धान्य वापरणे खर्चिक होत असल्यास अशावेळी जास्तीच्या ऊर्जेचा पुरवठा उत्तम प्रतीच्या चान्यामधून करावा. प्रजनन हंगामात फलशिंगसाठी दिदल चान्याचा उदा. लसूणघास, क्लोव्हर, इ. ईस्ट्रोजन सारख्या घटकांनी युक्त चान्याचा वापर टाळावा. अन्यथा शेळ्या, मेंढ्यांच्या माजावर येण्याच्या प्रक्रियेत बाधा येऊ शकते.
- फलशिंगचा वापर योग्य पद्धतीने केल्यास निश्चितपणे पिले जन्मण्याचा दरात वाढ होते.

- डॉ. प्रफुल्लकुमार पाटील,
८३२९७३५३१४
(पशुवैद्यकीय महाविद्यालय,
उदगीर, जि. लातूर)